

چهار جلسه درباره آن تشکیل شده است که در جلسه چهارم آن در یازدهم اسفند ماه ۹۷، اعضای مجمع، نمایندگان دولت و نمایندگان مجلس قریب به اتفاق آرا تأیید کردند که باید کار کارشناسی بیشتری روی لوایح ارجاع شده «سی اف تی» و «پالرمو» به مجمع صورت گیرد. اما الحاق ایران به «سی اف تی» از جمله موضوعات دیگری بوده است که جنجال‌های بسیاری از سوی مخالفان دولت درباره آن به پا شده است؛ لایحه «سی اف تی» اردیبهشت ۸۹ در دولت دهم آماده و به مجلس ارسال شد و در بهمن ۱۳۹۰ به تصویب نمایندگان مجلس وقت رسید؛ شورای نگهبان به دلیل عدم رعایت بند ۲ از اصل ۱۵۸ قانون اساسی این مصوبه را به مجلس ارجاع داد؛ بر اساس تشخیص شورای نگهبان، ماهیت قضایی این لایحه ایجاب می کرد که توسط رئیس دستگاه قضات تهیه و طی روندهای قانونی به مجلس ارائه شود. تشخیص شورای نگهبان مبنی بر ماهیت قضایی لایحه «سی اف تی» در کنار تذکر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی باعث شد که این لایحه در مجلس هشتم و سال‌های اول مجلس نهم مسکوت بماند. مرکز پژوهش‌های مجلس هشدار داد که این لایحه برای کاستن از بار فشارهای بین‌المللی ارائه شده، اما با توجه به اینکه تعریفی پذیرفته شده از تروریسم و گروه‌های تروریستی در قوانین داخلی و حقوق بین‌الملل وجود ندارد، تصویب آن ممکن است زمینه را برای افزایش فشارها بر جمهوری اسلامی ایران مهیا و کمک‌ها

سجده صفیری / ایران

به نیروها و جنش‌های آزادیبخش را تحت الشعاع قرار دهد. سرانجام «سی اف تی» در جلسه مهر ماه ۹۷ با موافقت نمایندگان مجلس به تصویب رسید و به شورای نگهبان ارسال شده که شورادربررسی‌های خود آن را خلاف شرع و قانون اساسی دانست و ۱۱ ایراد بر آن وارد و اعلام کرد چنانچه مجلس شورای اسلامی این موارد را اصلاح کند، بقیه موارد خود به خود برطرف می‌شود.

در سال ۹۸ نیز ورق به نفع لوایح «پالرمو» و «سی اف تی» برگشت، با خروج یکجانبه آمریکا از برجام، اعمال تحریم‌ها و افزایش تنش میان ایران و آمریکا موضوع تعیین تکلیف لوایح مذکور در هاله‌ای از ابهام قرار گرفت و در واقع تحت تأثیر چنین فضایی بود که در جلسات مجمع دیگر خبری از دولا یحه مطرح نشد. اکنون یک سال از ارسال لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با جرایم سازمان یافته یا همان پالرمو به مجمع تشخیص مصلحت نظام می‌گذرد و مدت یک ساله تعیین شده در آیین‌نامه مجمع تشخیص برای رسیدگی به آن به پایان رسیده است. مخالفان معتقدند با سپری شدن مهلت قانونی بررسی «پالرمو» و «سی اف تی» توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام، از آنجا که شورای نگهبان این دولا یحه را تأیید نکرده، پرونده آنها عملاً بسته شده و این به معنای مخالفت نظام با تصویب این لوایح است. اما موافقان و از جمله دولت روحانی با استناد به آیین‌نامه داخلی مجمع تشخیص مصلحت نظام، پایان مهلت قانونی مجمع را عملاً به معنای تصویب این لوایح می‌دانند. آنها معتقدند که شورای نگهبان این لوایح را رد نکرده، بلکه آنها را عیناً به مجمع تشخیص مصلحت ارجاع داده و به همین خاطر نیز لوایح مقابله با پولشویی و تأمین مالی تروریسم با اتمام فرصت یک ساله مجمع، عملاً تأیید شده‌اند.

■ مخالفان چه می‌گویند

دولا یحه باقی مانده از لوایح چهارگانه، یعنی کنوانسیون «پالرمو» و «سی اف تی»

از ابتدا مخالفان سرسختی در ایران داشت. مخالفان تصویب «سی اف تی» معتقدند که پیوستن به این کنوانسیون جبهه‌های آزادیبخش سراسر دنیا را نیز تحریم می‌کند. این موارد باعث می‌شود برخی نهادهای درونی نیز مورد تحریم قرار بگیرند چرا که به عنوان تروریست شناسایی شده‌اند لذا بسیاری از این الزامات خلاف سیاست‌های امنیت ملی است. به باور آنها اعمال تفسیر روی تفاهنامه‌ها و آیین‌نامه‌هایی می‌تواند وجود داشته باشد و تفسیرهای ضمنت اجرایی ندارد لذا از آنجایی که بیانیه‌های کنوانسیون فاقد ارزش حقوقی است امکان تفسیر آن مفهوم پیدانمی‌کند. در این رابطه عمده نگرانی‌ها حول چند محور اساسی مطرح می‌شود. قرار گرفتن گروه‌های مقاومت از جمله حزب الله در لیست گروه‌های تروریستی و الزام امضاکنندگان این کنوانسیون برای مقابله با گروه‌های مقاومت یکی از مهم‌ترین محور هاست که به واسطه آن منتقدان، اعتقاد دارند ایران با امضای این کنوانسیون ملزم به مقابله با گروه‌های مقاومت می‌شود. بهانه‌ای که حسین قریبی، دستیار ویژه وزیر خارجه ایران پیشتر در گفت‌وگو با «ایران» درباره آن این گونه توضیح داده است: «هر کشور یک لیست ملی تروریستی دارد و سالانه و ماهانه اسامی افراد و گروه‌هایی را که به عنوان تروریست می‌شناسد، اعلام و به روز می‌کند. ما هم قرار شده با نظر شورای عالی امنیت ملی، لیست مورد نظر خود را تعیین کنیم که کارهای آن در حال انجام شدن است. مانسبت به جریان مقاومت که برخی طرف‌ها به غلط

و از روی استیصال برچسب تروریستی می‌زنند، واقعی نمی‌گذاریم.» او افزوده است: «فهرست اجماعی بین‌المللی وجود دارد که در آنجا مصداق‌ها مشخص شده است، آن هم فهرست شورای امنیت ملل متحد است که هر ماه روزآمد می‌شود. این فهرست سه دسته اصلی از تروریست‌ها را در خود دارد: طالبان، القاعده و داعش و وابستگان به این گروه‌ها. همه کشورها طبق قطعنامه فصل هفتمی منشور، ملزم به رعایت همین فهرست هستند.» منتقدان کنوانسیون «پالرمو» هم ادعاهای خاص خود را پیرامون آن مطرح کردند. آنها می‌گویند پیوستن کشورهایی به این کنوانسیون در موارد متعددی الزامات و تعهدات به جرم‌انگاری را برای دولت‌ها ایجاد می‌کند و به موجب این کنوانسیون، دولت‌های عضو متعهد می‌شوند که مشارکت در گروه مجرمانه سازمان یافته، تطهیر عواید حاصل از جرم، پولشویی و فساد را جرم‌انگاری کنند، بر این اساس، پیوستن جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون «پالرمو» آن را ملزم می‌کند تا قوانین و فرآیندهای کیفری‌اش را همسو با انتظارات کنوانسیون، ترمیم و بازنگری کند یا حتی در مواردی که رفتاری طبق قوانین ایران مجرمانه است، باید طبق ضوابط کنوانسیون «پالرمو» آن را جرم‌انگاری کند، به تعبیری الزاماتی در مفاد این کنوانسیون وجود دارد که ایران باید بر اساس آن، در قوانین و مقررات کیفری‌اش بازنگری کند که همین امر ابزاری برای کشورهای سلطه‌گر جهت فشار و سلطه بیشتر بر امور داخلی ایران محسوب می‌شود.

■ از تحسن تا پیامک‌های تهدید آمیز

شماری از فرماندهان سپاه پاسداران، امامان جمعه، برخی مسئولان از جمله مقام‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام و نیز رسانه‌های نزدیک به جریان اصولگرایان تندرو از جمله مخالفان تصویب لوایح مرتبط با «FATF» در ایران به شمار می‌آیند و تصویب این لوایح را تهدیدی برای تداوم کمک جمهوری اسلامی به سازمان‌هایی چون حماس و حزب الله لبنان می‌دانند. سید شمس‌الدین حسینی وزیر اقتصاد دولت نهم یکی از کسانی بود که در مخالفت با «FATF» گفت: «می‌خواهند بهترین جوانان و پاک‌ترین و مخلص‌ترین دستان خود را که مدافعان حرم هستند، در داخل کشور تحریم کنیم.» حسینی در حالی این اظهارات را مطرح کرده بود که رسانه‌ها سندی از او در دولت نهم را منتشر کردند که در آن آمده است «نهاد پولشویی ایران یک دستگاه اجرایی است و کار قضایی نمی‌کند و موارد مشکوک را به دادگاه ارجاع خواهد کرد ولی این باعث نخواهد شد که این نهاد نتواند در موارد مختلف ورود کند.»